

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Р.Б.

МО «Селенгинский район»

МБОУ Ноехонская СОШ им.В.Д.Ринчинова

РАССМОТРЕНО:
Методсоветом школы
от «19» июня 2024 г.

СОГЛАСОВАНО:
Замдиректора по УВР
Болхоева С.-Д.Б.

УТВЕРЖДЕНО:
Директор школы
Б.Д. Золдобова
Приказ №6
от «20» июня 2024 г.

Рабочая программа

учебного предмета «Бурятский язык, Базовый уровень»
для обучающихся 7-го класса

у. Зурган-Дэбэ, 2024 г.

ТАЙЛБАРИ БЭШЭГ

Россин эрдэм хуралсалда шэнэ шэглэлнүүдэй нэбтэрэн орожо, бээлүүлэгдэжэ байгаа мүнөө сагта Байгалай регионй хуралсалай эмхинүүдтэ буряад хэлэ бэшэг шудалгалгада гүнзэгы анхарал хандуулагдана. 1992 оной июниин 10-да баталагдаһан «Буряад Республикын арадуудай хэлэнүүд тухай» Хуулийн ёһоор буряад хэлэнэй гүрэнэй хэлэнүүдэй нэгэн болоод байхадань, тус хэлэндэ олониитын, арад зоной, тэрэ тоодо залуушуулай, хурагшадай хандалга нилээд гүнзэгырнэ. Тиимэһээ багшын үүсхэлдэ, зохёохы ажалда үргэн харгы гаргагдана. Энэ 7 классай программа бээлүүлэгдэхэдэ, хуралсалай номууд ба дидактическа материалнууд, таблицанууд болон буряад хэлэнэй диск дээрэ үндэһэлжэ зохоогдобо

Буряад хэлэнэй багшанарай, хүмүүжүүлэгшэдэй урда табигдаха шухала **зорилгонууд**:

- ургажа ябаа залуу үетэндэ эрдэм болбосоролой үндэһэ хууриие гүнзэгыгөөр ба бата бэхээр үгэхэ;

- хурагшадые Буряад республикын гүрэнэй аман ба бэшэгэй хэлэтэй болгохо;

- ниитын болон ажахын хэрэгтэ түрэлхи хэлээ хэрэглүүлжэ хургаха;

- арадайнгаа түүхэ, аман зохоолойнь баялиг, ёһо заншал, соёл болбосорол – эдэ бүгэдэндэ түшэглэн, тэдэниие хургажа, хугжөөжэ, хүмүүжүүлжэ, буряад үндэһэ яһатанай гүнзэгы мэдэрэл бүрилдүүлхэ.

Тус зорилгорнуудһаа дулдыдан, буряад хэлэ заажа байһан багшанарай урда иимэ шухала **эрилтэнүүд**табигдана:

1. Нэн турүүн түрэлхи хэлээ заажа байһан багша хадаа өөрөө хэлэ бэшэгэй талаар үндэр хэмжээнэй эрдэм мэдэсэтэй, болбосорол ехэтэй, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй, тэрэ тоодо буряад хэлэнэй саашанхи хүгжэлтын гол зорилгонуудые гүнзэгыгөөр ойлгохо ёһотой;

2. хурагшадай эрдэм мэдэсын эрилтэнүүдэй стандарт ба программа шудалжа, багша буряад хэлэ заалгые тусэблэхэ;

3. хуралсалай жэлэй эхиндэ багша класс бүхэндэ хурагшадай мэдэсэ шадабариин хэмжэээ элирүүлхэ зорилготойгоор хэдэн ондоо түхэлэй шалгалтын хүдэлмэринүүдые дүүргүүлхэ: грамматическа даабаринуудтай диктантнуудые, зохёолго ба найруулгануудые бэшүүлжэ, тестнүүдые дүүргүүлжэ, анкетэнүүдэй асуудалнуудта харюусуулжа болохо; аман шалгалта үнгэргэхэ; үзэгдэһэн темээр шалгалтын асуудалнуудта харюунуудые шагнаха; хөөрэлдөө эмхидхэхэ болон бусад эдэ даабаринуудые дүүргэлгын дүнгүүд хурагшадай мэдэсэ, шадабари, хүгжэлтые гү, али программын эрилтэнүүдһээ гээгдэлхэ зүбөөр гэршэлдэг. Эндэһээ уламжалан, багша класс бүхэндэ хурагша бүхэнтэй хуралсалай жэл соо хэхэ ажалаа багсаан эмхидхэхэ.

4. хурагша бүхэнэй эрдэм мэдэсын хэмжээн адли бэшэ, тиимэһээ хэшээлэй алишые шатада хурагшын мэдэсын хэмжээндэ тааруугаар даабаринуудые дүүргүүлхэ.

5. хурагшадые хургаха, хугжөөхэ, хүмүүжүүлхэ зорилгонууд түрэлхи хэлэнэй, уран зохёолой хэшээлнүүдтэ нягта холбоотойгоор элдэб онол аргуудаар, жэшээлхэдэ: интегрированнэ аргаар гэхэ гү, али заагдажа байгаа предметүүд хоорондын харилсаанай аргаар бээлүүлэгдэхэ ушартай. Эндэ 2006, 2011 онуудта гараһан «Буряад хэлэнэй сахим хураха ном» (электронно ном) доторхи тон баян, хэрэгтэй материалнуудые зүбөөр бээ бээтэйн тааруулан холбожо шадабал, багшанарташые, хурагшадташые нилээд аша үрэтэй ба һонирхолтой байха.

6. Хэлэлгын культура (соёл) дээшэлүүлхэ, гүнзэгырүүлхэ, зохёохы ба холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгын хүдэлмэринүүдые хэшээлэй алишые шатада хараалха, түсэблэхэ.

7. хурагшадые хургалга, хүгжөөлгэ, хүмүүжүүлгын зорилгонуудые сагай эрилтэдэ таарамаар бээлүүлхын тула, буряад хэлэ ба уран зохёол заажа байһан багшанар өөрынгөө эрдэм мэдэсые, дүй дүршэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ, методикодо, психологидо ба дидактикада бии боложо, хэблэгдэжэ байдаг эрдэмтэдэй, шэнэдхэгшэ багшанарай шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүдые, шэнэ дурадхалнуудые ба түрүү дүй дүршэл үзэжэ, шүүмжэлжэ, ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлжэ байха.

Буряад хэлэнэй, тэрэниие шэнжэлдэг эрдэм ухаанай хүгжэлтыг хараадаа абан, Россин эрдэм хуралсалай түсэбье (учебный план) баримталан, мүнөө үедэ хэрэглэгдэдэг программын үндэһөөр «Буряад хэлэнэй» стандартда тааруулан, программа зохёогдобо.

Зорилгонууд

1. *Нурагшадые литературна хэлэндэ хургалга.* Абьянуудые зүбөөр үгүүлхэ, үгэнүүдэй лексическэ удхыг зүб ойлгохо, удхын сохилто зүбөөр хэрэгдэхэ дадалтай болгохо. Мэдүүлэл соо хэрэглэгдэһэн үгэнүүд нуури байраяа зүбөөр олоһон, удхынгаа талаар бэе бэетэеэ зүбөөр холболдонхой байха ёһотой. Нютаг хэлэнэй онсо илгаануудта анхаралаа хандуулха: алибаа нютагта тус үгыг гү, али абьяе иигээд үгүүлдэг, харин литературна хэлэндэ иимээр үгүүлдэг гэжэ зэргэсүүлэн ойлгуулха шухала.

2. *Нурагшадай үгын нөөсыг арьбажуулга ба мэдүүлэл зохёолгыг хүгжөөлгэ.* Уран зохёол, сонин, сэтгүүлнүүдыг уншадаг нурагшын хэлэн тодо сэбэр, үгэ баянтай, мэдүүлэлнүүдыг зүбөөр найруулха дадалтай байдаг. Хүшэр удхатай үгэнүүдыг ойлгуулжа хэрэглүүлхэ шухала, словарна хүдэлмэри хэшээл бүхэндэ эмхидхэгдэжэ байха ёһотой. Хэрбээ нурагшада ойлгогдосогүй үгын байбалнь, «Буряад хэлэнэй сахим нураха ном» соо «Толи» гэхэн бүлэг нээбэл, багшанарай ба нурагшадай хэрэглэхэ 14 зүйлэй толинуудыг ашаглан, хэрэгтэй үгэнүүдэй зүб бэшэлгэ, оршуулга, тайлбаринь олдохо аргатай.

3. *Холбоо хэлэлгэдэ хургалга.* Буряад хэлэ заалгын гол зорилгонуудай нэгэн – хүнүүдэй хоорондоо харилсаха арга боломжо гүнзэгырүүлгэ, ханал бодолоо зүбөөр, үгэ баянтайгаар дамжуулха шадабари хүгжөөлгэ. Энэ шадабари болон дадал буряад хэлэнэй, уран зохёолой ба дунда нургуулида үзэгдэжэ байгаа бүхы предметүүдээр хэшээлнүүдтэ хэлэлгэ хүгжөөхэ элдэб даабаринуудыг нурагшадаар дүүргүүлхэдэ бэхижүүлэгдэдэг. Зохёолго болон найруулга бэшэхын тула нурагшад хүдэлмэрингөө сэдэб зүбөөр шэлэн олохо, гол удхыг тодоор ойлгохо, юрын гү, али орёо түсэб зохёожо шадаха дүршэлтэй болохо ёһотой. Үгэнүүдэй удхыг, тэдэнэй холбоог, хэлэлгын уран аргуудыг зүбөөр хэрэглэхэ. Оролто хубия – шухала хубида, түгэсхэлдэ гуримтайгаар шэнжэлэн орожо, зохёолгоёо бэшэхэ.

Түсэблэхэн үрэ дүнгүүд үзэхэ нуралсалай курста

Шухала шадабаритай ба дадалтай болголго

Зургаадахи класс дүүргэхэдэ, нурагшад иимэ шадабаритай болон дадалтай болохо ёһотой:

- Олон удхатай үгэнүүдэй илгааг мэдэхэ, хэлэлгэдэ зүбөөр хэрэглэхэ. Словарь хэрэглэжэ, хүшэр үгэнүүдэй тайлбар хэжэ шадаха.
- Зургаадахи класста үзэһэн хэлэ үгын хубинууд ба тэдэнэй грамматическа шэнжэнүүдыг найнаар мэдэхэ. 6 класста үзэһэн хүшэр үгэнүүдэй бэшэгэй дүримүүдыг мэдэхэ, хэлэлгэдэ зүбөөр хэрэглэжэ шадаха.
- нурагшад юумэнэй, тэмдэгэй, тоогой нэрэнүүдыг, дайбар үгэнүүдыг хэлэлгэдэ зүбөөр хэрэглэжэ шадаха зэргэтэй.
- Орёо түсэб зохохо. Дэлхэйн байгаалида гү, али ямар нэгэн юумэн тухай тобшоор, зүбөөр юрэ хөөрэхэ, бэшэхэ.
- Сочинени бэшэхэ материалаа суглуулха, зүбөөр ханал бодолоо удаа дараалан бэшэхэ шадабаритай болохо.

Тус программа соо лексикологи ба фразеологи гэхэн сэдэбүүдтэ онсо нуури үгтэнэ. Буряад хэлэнэй үгын баялиг, тэрэниие баяжуулха гол аргууд, хэлэнэй уран аргуудыг: эпитет, метафора, синекдохэ, гиперболэ – эдэ бүгэдыг нурагшад эдэбхитэйгээр хэрэглэжэ нураха ёһотой. Лексикологёр мэдэсэнүүд морфологи, синтаксисыг шудалха үедөө нэмэгдэхэ, бэхижүүлэгдэхэ. Буряад литературыг хэшээлнүүдтэ зохёолой хэлэнэй шүүмжэлгэ хэхэдэ, лексикээр хүдэлмэри ябуулагдаха болоно. Түрэл хэлэнэйнгээ арга боломжыг, тодо, хурса, урание улам бүри дүүрэнээр хэрэглэжэ нургаха шухала. Нурагшадые лексическэ шүүлбэридэ нургаха хэрэгтэй.

Морфологи шудалан үзэхэдөө, хурагшад үгын бүридэл ба үгын бии болодог аргуудтайнь танилсана. Үгын удхата хубинууд – үндэһэн ба залгабаринуудай үүргэ тухай, үгэнүүдые холбодог арга зэбсэгынь болохо залгалта тухай ойлгосо хурагшадта үгэхэ, үгыг ганса бүридэлөөрнь шүүлбэрилжэ хураха бэшэ, мүн баһа ямар үгэһөө яагаад бии болоһыень ойлгуулха шухала юм. Үгын бүридэлөөр ба үгын бии бололгоор шүүлбэридэ наринаар хандаха, зүб бэшэлгэтэйн холбоотойгоор хараха. Хэлэлгын хубинуудай морфологическа шэнжэнүүдые ойлгон, тэдэнэй хоорондох адли ба ондоо зүйлнүүдые мэдэжэ абаха зорилго табигдана.

Үхибүүнэй өөрын хүгжэлтын дүүнгүүд (личностные результаты):

- өөрынгөө сэдхэлэй байдал түрэл хэлэн дээрээ хэлэхэ;
- оршон тойронхи байгаалиин, тиихэдэ хажуудахи хүнүүдэйнгээ байдал ойлгохо, тэдэндэ өөрынгөө хандаса, хүнүүдые дэмжэһэнээ, тэдэндэ туһалһанаа түрэл хэлэн дээрээ харуулха;
- өөрынгөө хэлэ уран, баян, тодо, сэбэр болгохоёо оролдохо;
- тоонтодоо, түрэл орондоо дуратай байһанаа, өөрынгөө хандаса харуулха;
- уншаха, харилсаха дуратай байха;
- бэшэхэ шадабаритай байха, буулгажа бэшэхэ, шагнажа абаад бэшэхэ, өөрөө зохёон бэшэхэ;
- өөрынгөө сэдхэлэй байдал тухай, тиихэдэ үзэһэн юмэнууд тухайгаа бэшэжэ (эссе жанрын түхэлөөр) харуулха;
- түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха;
- өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха.

Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари (регулятивные УУД):

- өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ, зорилгыень табиха;
- багшатай сугтаа хуралсалай проблемнэ асуудал яаж шийдхэхэ тухайгаа хөөрэлдэн, тусхай түсэб табиха;
- өөрынгөө хэжэ байһан үйлэнүүдые түсэбэй, алгоритмын үйлэнүүдтэй тааруулха, зэргэсуулхэ, тиин өөрынгөө ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зүб болгохо;
- өөрынгөө, ондоо хүнүүдэй, классайнгаа ажал тусхай критеринүүдээр шалгаха, хэр зэргэ шадабаритай болобобиб гэжэ элирүүлжэ хураха, критеринүүдые зохёохо;

Оршон тойронийг шудалха шадабари (познавательные УУД):

- текстээр дамжуулагдаһан мэдээсэлнүүдэй янза (виды информации) ойлгохо; юун тухай хэлэгдэнэб, удхань амар бэ, идеянь ямар бэ?
- олон ондоо янзын уншалга хэрэглэхэ;
- ондо ондоо түхэлтэй текстнууд (текст, схема, таблица, зураг) сооһоо өөртөө мэдээсэл олохо;
- үгөөр хэлэгдэһэн ойлгосо схемэ, таблица, модель болгохо, тиин һөөргэнь модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэхэ;
- анализ, синтез хэхэ;
- шалтагаан хойшолон хоёрой хоорондох холбоо харуулха, тодоруулан зохёон тогтоохо;
- бодомжолхо.

Харилсаха шадабари (коммуникативные УУД):

- хэлэлгын зорилгоһөө дулдыдуулан өөрынгөө һанал бодол амин ба бэшэгэй хэлэн дээрэ харуулха;
- хэлэхэ, харилсаха зорилгоһоо үндэһэлэн, хэрэгтэй сагта монолог үг, али диалог хэрэглэжэ шадаха;
- өөрынгөө һанал бодол, һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха;
- хүнүүдэй хэлэһыг шагнаха, ойлгохо, тиин өөрынгөө һанал бодол хубилгахаяа бэлэн байха;
- ажаябуулга эмхидхэхэдээ, хөөрэлдэжэ, хоорондоо хэлсэжэ, нэгэ һанал бодолдо ерэхэ;

- асуудалнуудыг табиha.

Энэ программа соо буряад арадай соёл, болбосорол, түүхэ, абари зан, ёho заншал гэхэ мэтэ ойлгосонууд багаханаар оруулагданхай.

1. Буряад хэлэнэй грамматика сомороор, хуряангыгаар үгтэнхэй. Жэшээлхэдэ: морфологи ганса 6-дахи класста үзэхэ, синтаксис 7-8-дахи классуудта үзэхэ.

2. Бэшэгэй дуримүүд тобшоор, богонёор үгтэжэ, тэдэндэ тааруулан, мэдүүлэлнүүд гол түлэб уран зохёол болон арадай аман зохёолhoо абтаа.

3. Энэ шэнэ ном соо темэ бүхэнэй удаа упражненинүүд, даабаринууд дурадхагдана.

Программын байгуулга (буридэл) ба удха

1. Оролто хэшээл (1 час)

Түрэл хэлэн тухай бодомжолго

2. Зургаадахи класста үзэхэнөө дабталга (15 час)

Юумэнэй нэрын морфологическа шанар шэнжэнүүд.

Юумэнэй ба түлөөнэй нэрэнүүдэй нюурта, өөртэ хамаадал.

Шанарта ба харилсаата тэмдэгэй нэрэнүүдэй илгаа.

Тоогой нэрэнүүдые хэлэлгэдээ хэрэглэлгэ.

Дайбар үгэнүүдэй үйлэ, шанар тодорхойлолго.

Тэдэниие мэдүүлэлнүүд соо хэрэглэлгэ.

3. Үгүүлэл (5 час)

Үгүүлэл тухай ойлгосо

4. Үйлэ үгэ (38 час)

Эхин классудта үйлэ үгэ тухай үзэхэнөө дабталга.

Үйлэ үгын удха.

Тэрэнэй морфологическа шэнжэнүүд ба синтаксическа үүргэ.

Үйлэ үгыг мэдүүлэлэй хэлэгшэ болгон хэрэглэлгэ.

Үйлэ үгын һуури.

Үйлэ үгын мэдүүлһэн, хандаһан, причастна, деепричастна түлэбүүд.

Үйлэ үгын нюурай зүйр үгэнүүдые абалга.

Үйлэ үгын бии бололго.

Причастинуудай зохилдол, хамаадал.

Причастна ба деепричастна дахуулалнуудтай мэдүүлэлнүүд.

Тэдэнэй сэглэлтын тэмдгүүд.

Тухалагша үйлэ үгэнүүд.

Элдэб янзын үйлэ үгэнүүдые, причастна болон деепричастна дахуулалнуудтай мэдүүлэлнүүдые хэлэлгэдээ зүбөөр хэрэглэлгэ.

Үйлэ үгэ- синонимуудыг хэлэлгэдээ олоор хэрэглэжэ һуралга.

Дахуул үгэ

5. Тухалагша хэлэлгын хубинууд тухай юрэнхы ойлгосо. (20 час)

Дахуул үгэнүүд тухай ойлосо.

Дахуул үгэнүүдэй бии бололго.

Дахуул үгэнүүдэй дахаһан үгынгөө залгалтануудыг абалга

Холболто

Холболто тухай ойлгосо.

Юрын ба бүридэмэл холболтонууд.

Ниилэлдүүлһэн ба дахалдуулһан холболтонууд тухай ойлгосо.

Дүгэрхы удхатай холболтонуудыг хэрэглэхэ шадабаритай болголго.

Зүйр үгэ

Зүйр үгэнүүд тухай ойлгосо, тэдэнэй илгарал.

Зүйр үгэнүүдые хамаатай үгэтэйн сугтань ба амяарнь бэшэхэ дүрим.

Ньюрай зүйр үгэнүүдые зүбөөр хэрэглэн, хамаатай үгын хойно залгалга. Зүйр үгэнүүдые хэлэлгэдээ зүбөөр хэрэглэлгэ.

Аянгалхан үгэ

Аянгалхан үгэнүүдэй удха, тэдэнэй хэлэлгэ соохи үүргэ.

Абья дууряаһан үгэнүүд.

Аянгалхан үгэнүүдые хоолойн аялгаар илгалга.

Аянгалхан үгэнүүдэй хойно запятой ба шангадхалай тэмдэг хэрэглэлгэ.

6. Сэглэлтэ (4 час)

Сэглэлтын тэмдэг

7. Жэл соо үзэхэнөө дабталга (10 час)

Үйлэ үгэнүүдэй синтаксическа үүргэ .

Причастна ба деепричастна дахуулалнуудтай мэдүүлэлнүүд.

Тэдэниие хэлэлгэдээ зүбөөр хэрэглэлгэ; нугалбаритайгаар хэлэлгэ, уншалга.

Дахуул үгэнүүдые зүбөөр хэрэглэлгэ.

Ньюрай зүйр үгэнүүдые дабталга.

Аянгалхан үгэнүүдтэй мэдүүлэлнүүдые зүбөөр хэлэлгэ ба уншалга.

8. Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ (10 час)

Текст ба тэрэнэй хубинуудые дабталга.

Яряанай хэлэнэй, эрдэм шэнжэлгын, тусхайта хэрэг дансын, уран зохёолой найруулал тухай дабтаха.

Ниитын найруулал тухай юрэнхы ойлгосо үгэхэ.

Текстые абзацнуудта хубааха шадабари бээлүүлхэ хүдэлмэри.

Түсэб табилга. Текстын сэдэб элирүүлгэ.

Яряанай ба уран зохёолой найруулга илгах шадабари бээлүүлгэ.

Юрэ хөөрэлгэ, зураглалга ба бодомжолго гэхэн үгүүлэлэй янзануудта хүдэлмэринүүдые үнгэргэлгэ.

Уран зохёол, кинофильм, радио болон теледамжуулгануудай удхаар өөрынгөө һанамжа, бодомжолго бэшэхэ шадабари бээлүүлгын хүдэлмэринүүдые үнгэргэлгэ.

Зураг хэрэглэжэ гү, али өөрынгөө ажабайдалда болоһон үйлэ хэрэгүүд тухай зохёолго бэшэлгэ.

Юрэ хөөрэхэн, зураглаһан текстын удхаар найруулга бэшэлгэ.

Найруулга, зохёолгонуудые бэшэлгэ.

Ород хэлэнһээ буряадта оршуулга.

Үзэхэн зохёолой удхаар асуудалнуудта тобшо дэлгэрэнгы харюунуудые үгэлгэ.

Раздел	Хэшээлэй темэ	Час
Түрэл хэлэн	Түрэл буряад хэлэн. Түрэл хэлэн тухай бодомжолго.	1
5-6 классуудта үзэхэнөө дабталга	5-6 классуудта үзэхэнөө дабталга. Фонетикэ дабталга	2
	Орфоэпи дабталга	1
	Х/Х проект “Намтай болоһон ушар”	1
	Лексикэ, лексикологи	1
	Фразеологи	1
	Үгын бии бололго. Үгын бүридэл.	1
	Юумэнэй нэрэ. Тэмдэгэй нэрэ	2
	Тоогой нэрэ. Түлөөнэй нэрэ	2
	Холбуулал. Мэдүүлэл дабталга	2
	Шалгалтын хүдэлмэри	2
Үгүүлэл	Үгүүлэл.	3
	Х/Х проект - Манай нютаг ерэгты	2
Үйлэ үгэ	Үйлэ үгын удха шанар	1
	Үйлэ үгэнүүдэй бии бололго	2
	Үйлэ үгын маягууд	2
	Үйлэ үгын вид	2
	Мэдүүлхэн түхэл	2
	Х/Х Оршуулга Камень Буха-Шулуун	1
	Хандаһан түхэл	3
	Шалгалтын хүдэлмэри	1
	Причастна түхэл	2
	Причастинуудай юумэнэй нэрэ бололго	2
	Шалгалтын диктант	1
	Причастинуудай зохилдол	2
	Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ	2
	Причастинуудай нюрта хамаадал	2
	Причастинуудай өөртэ хамаадал	2
	Причастна түхэл дабталга, онсодхолго	2
	Деепричастна түхэл	3
	Х/Х найруулга	1
	Причастна болон деепричастна түхэлнүүдтэй дахуулалнууд	1
	Причастна болон деепричастна түхэлнүүдэй үүргэ	2
	Шалгалтын хүдэлмэри	2
Тухалагша хэлэлгын хубинууд.	Тухалагша хэлэлгын хубинууд. Зүйр үгэ	1
	Зүйр үгэнүүдэй удхаараа илгарал	2
	Шалгалтын хүдэлмэри	1
	Дахуул үгэнүүдэй удха шанар	2
	Дахуул үгэнүүдэй илгарал	2
	Х/Х найруулга	1
	Холболто тухай ойлгосо	2
	Х/Х зохеолго	1
	Холболтонууд болон холболто үгэнүүдэй илгарал	1
	Ниилэлдүүлхэн холболтонууд. Дахалдуулһан холболтонууд	2
	Шалгалтын хүдэлмэри	1
	Тусхай хэлэлгын хубинууд. Аянгалһан үгэнүүд	2
	Абья дуураяһан үгэнүүд	1
	Шалгалтын хүдэлмэри	1
Сэглэлтэ	Сэглэлтэ	3

	Х/Х найруулга	2
Жэл соо үзэхэнөө дабталга	Жэл соо үзэхэнөө дабталга	2
	Үйлэ үгэнүүдые дабталга	2
	Х/Х зохёолго	2
	Туһалагша хэлэлгын хубинуудые дабталга	2
	Шалгалтын диктант	1
	Үйлэ үгэнүүдые зүб хэрэглэлгэ	1
	Текст ба тэрэнэй хубинуудые дабталга.	2
Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ	Яряанай хэлэнэй, эрдэм шэнжэлгын уран зохёолой найруулал тухай дабтах.	2
	Түсэб табилга. Текстын сэдэб элирүүлгэ.	1
	Юрэ хөөрэлгэ, зураглалга ба бодомжолго	1
	Зураг хэрэглэжэ гү, али өөрынгөө ажабайдалда болоһон үйлэ хэрэгүүд тухай зохёолго бэшэлгэ.	1
	Найруулга, зохёолгонуудые бэшэлгэ.	2
	Ород хэлэнһээ буряадта оршуулга.	1

Хэрэглэгдэхэ литература

Нурагшын:

1. О.Ш.Цыремпилова, Ц.С.Жанчипова. учебник бурятского языка 7 класс
2. А.Б.Санжаева ««Буряад хэлэнэй грамматикаар таблица»
3. «Буряад хэлэн» электронный учебник бурятского языка «Сансар»
4. Доржиев Д.Д. «Мүнөөнэй буряад хэлэн»,
5. А.Б.Санжаева, Ж.Д.Намтаров, Д.Д.Базарова «Буряад хэлэнэй грамматикаар даабаринууд»
6. Дондуков У-Ж.Ш, Лхасаранова Б.Б. «Учебник бурятского языка»,
7. Намтаров Ж. Д, Санжаева А.Б. «Буряад хэлэнэй грамматикаар даабаринууд болон тайлбаринууд»
8. Намжилон Л.Б, Жамбалова О.Ц. «Буряад хэлэн»
9. Намжилон Л.Б «Оюун түлхюур» Цыдыпов Ц.Ц. «Морфологи»

Багшын:

1. Б.Б.Лхасаранова, Л.Б.Будажанова, С.Д.Дондокова «Буряад хэлэн»
2. Ц.Б.Бадмацыренова, Б.И.Батыева «Дүршэлөөрөө хубаалдая»
3. Л.Д.Шагдаров, М.Б.Мункуева «Буряад хэлэн»
4. Б.Б.Батоев «Буряад хэлэнэй бэшэгэй дуримдэ хургаха методико»
5. С.Г.Будаин, Ж.Д. Жамбуева, Я.Ц., Ивахинова, Ц.В.Лубсанова. «Буряад хэлээр тестнууд»
6. «Буряад хэлээр, уншалгаар, буряад литератураар нурагшад мэдэсэ, шадабари, дадал сэгнэхэ эрилтэ»
7. Б.Б.Батоев «Буряад хэлэнэй бэшэгэй дуримдэ хургаха методико»
8. Батоев Б.Б, Аюрзанайн А.А. «Изложении текстүүдэй суглуулбари»
9. Диктантнуудай суглуулбари.
10. Доржиев Д.Д «Мүнөөнэй буряад хэлэн»
11. Монголова Г.С.«Формирование коммуникативной компетенции на уроках бурятского языка и литературы»,
12. Мархаева С.Ж.«Буряад хэлээр тестнууд»
13. Санжаева А.Б. « Буряад хэлээр лабораторно-практическа худэлмэринүүд».